

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek.
Zapolya-néza 1-ső szám.
Hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-néza 1.
Hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetői irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 271. szám.

Hétfő november 28.

A politikai helyzet.

— november 28.

(P. H.) Két heti alapos vita után le-
tárgyalta a Ház a perrendtartási javaslatot
és így ez a husz év óta vajudó reform is
végre törvényerőre fog emelkedni.

A dolog nem ment ezuttal sem olyan
simán, mint az ügy érdekében remélni
lehetett volna, mivel a vita első stádiumá-
ban a merkantilisták és agráriusok harca
a munkapárt soraiban is szokatlanul erős
mozgalmat keltett. Azok a vérmes remé-
nyek azonban, melyeket az ellenzék fűzött
ehhez a javaslathoz, alaptalanoknak bizo-
nyultak. A cselszövények hálózatából ki-
alakult támadásnak ellenben meg volt az
az üdvös eredménye, hogy minden kételyen
fölé helyezte Khuen-Héderváry gróf vezéri
tekintélyt és erélyre juttatta mintegy
plasztikus formában azt a vezéri képessé-
get, melylyel irányítani és vezetni tudja ő
a még nem teljesen egybeforrt nemzeti
munkapártot.

A miniszterelnököt nem igen izgatják
a különben sem aktuális detail kérdések s
ő, aki az ország sorsára döntő jelentőségű
problema megoldására vállalkozott, nem
tékozolja el idejét és energiáját a többnyire
személyes motivumokon alapuló, kicsinyes
herce-hurcában.

S az ereje tudatában levő miniszter-
elnököt nem nyugtalanítják az ellenzéki
obstrukcióról szóló hírek sem. Ellenkezve
azt lehetne mondani, hogy szinte örül a
készülő harcnak, mert ha vannak a nem-
zeti munkapártban a pártfegyelmet még
nem eléggé respektáló elemek, az ellenzék
részéről jövő minden erélyesebb támadás
ezeket a politikailag kevésbé fegyelmezett
urakatis kötelelességeik ésszerűbb figyelembe-
vételére fogja kényszeríteni.

Khuen-Héderváry és mindazok, akik
nem a lapok csatalkáltásaiból és a politikai
korzón elhangzó fenyegetőzésekből, hanem

a viszonyok alapos ismeretéből itélik meg
a parlamenti helyzetet, nem hiszik, de
nem is hihetik, hogy az ellenzéknek bár-
mely árnyalata komolyan gondolna most
obstrukcióra.

A nemzet, melynek gazdasági orga-
nizmusa annyira megsínylette az utolsó
évtized járványserű obstrukcióit tudni
sem akar ezen teljesen céltalan s sok
tekintetben végzetesnek mondható harc-
modor alkalmazásáról.

Azt a kemény leckét pedig, amelyben
a nemzet éppen az általános választások
kon Justbékát és a többi ellenzéki pártok-
kat is részesítette, respektálni kell az oppo-
zíciónak, ha csak nem akarja kockára
tenni népszerűségének és befolyásának
még az utolsó foszlányait is.

Amde abban az esetben is, hogy ha
a tulzoknak sikerülne újra lángra lobban-
tani az obstrukció hamvadó tüzét, ez a
küzdelem csak újabb szőgyent és kudarcot
eredményezhetne az ostromló tabor-
nak. Mert ki hihetné azt, hogy az a han-
gulat, mely az ellenzéki pártok egymáshoz
való viszonyában még ezidő szerint tapasztal-
ható és az a gyűlölet, melylyel a két
függetlenségi párt viseltetik egymás iránt,
alkalmas volna, egységes, harmonikus és
eredményt biztosító parlamenti hadjárat
keresztülvitelére.

A nemzet visszautasítja az obstrukció-
nak még a gondolatát is, az ellenzék pedig
olyan, mint a lábbadozó beteg, a kinek
pihenőre és erőgyűjtésre van szüksége,
nem pedig mesterségesen szított izgalmakra.

Ebből azonban még nem az követ-
kezik, hogy most már az ellenzék ölbetett
kézzel személje az események folyását.

Teljesítse igenis az ellenzék becsület-
tel és kitartással ellenőrzői tiszttségét, de a
saját jövője és a reputációja érdekében
ne fecsérelje el azt a kevés erkölcsi tőkét
is, amit a nemzet lesújtó ítélete neki még
meghagyott.

A „TORONTÁL” tárcája.

A drámairodalom jövője.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —
Irtá: Dr. Márty Károly.

Minden idők legérdekesebb korát éljük a
XIX. század utolsó éveinek lefolyása óta. Hátunk
mögött és körülöttünk szerte a régi idők fönséges
klasszicizmusa tartja szellemvilágunkat lenyűgösve,
előttünk pedig széles perspektívájával új idők
szels, eddig nem ismert áramlatok csapnak
felénk. A görögök és rómaiak heroikus akkordjai,
a germán mondakör misztikus regeszertésége, a
renaissance világot átalakító tudományai, a
„spanyol aranykor” pompázatos művészete, a
rokó-kor negédes uifinomultsága, Napoleon
korának dicsőfényes glóriája mind-mind régi, nagy
idők letűnt sugáraként aranyozzák be a történe-
lem elfakult leveleit. A XX. század új meglátások,
megújított művészet és újjászületett irodalom
bölcsője lett.

Az átalakulások forradalmi költészete dobog-
tatja az emberek szívét, kik a ragyogó jövő
mérhetetlen messzeségébe kiáltják: „Új dalt
nekünk!” De olyan dalt, amely az újkor eszméi-
nek, érzéseinek, vívódásainak jegyében születik,
mely közös legyen a mi érzéseinkkel, mely vissz-
hangozza korunk fájdalmát, törekvéseit, nyug-
talanságát és reményét.

„Új dalt nekünk!” Olyat, amely szívünk-
ből szakadva, szívekre harsan, mely hirdesse nyomor-
ságunkat és dicsőségünket, gyászunkat és örömmün-
ket. Ne a régiék lyráján játszunk, ne szenvedő
hangokat adjunk, hanem azt, ami az egyénisé-
günké, a korunké . . .

Hossza, dőcögve cammogó századok letűn-
tével, hirtelen fölépéssel rohamosan közelgett
egy új korszak a természet minden tüneménye
és tudománya terén, letépve minden megszokott,
minden szablonos érti sallangot magáról. Az ódon,
levendula illatú dramaturgiai történetek helyébe
szines és emberi vonatkozású érzelmi periódusok
következtek. A régi római és görög mitológiák
ugynevezett thaumatikus mozzanatai s több meg-
annyi lelki élményei egy foszlányodó khaosz
végtelenségébe látezottak bemerülni, hogy az égi
mindenség átitatásával egy szebb, egy tisztább,
egy fönségesebb tükörképét nyujtsák a jövőndő
művész-századoknak. Ez volt a modern iro-
dalom korszakának első, fölcillanó fény-
sugara . . .

Tizenkilenc század sokszor tizenkilenc féle
divatát, szeszélyeit és meglátásait kellett az em-
beriségnek abszorbeálni, hogy végre életre keltsen
egy új, egy szükségképpen beálló drámairodalom-
művészeti korszakot, a modern dráma életidejét,
azzal a karakterisztikával, hogy ezentul ne a
klasszikusok, a régiék csökönyösen konzervatív
elvének hódoljon a költő s a szépet, egyforma-
szerűen a „das ewig Schöne”-t tüzze ki céljául
megírni, hanem a természetet, az igaz-
ságot a maga egyszerű, de fölemelő meztelen-
ségében. Semmi cicoma, semmi hazug érzelgős-
ség, semmi mesterkélt fölépített valóságellen-
ségek! . . .

Ezek azok a jelszavak, a melyek az új irány
lázavérű embereit izgatták, mindmennyi: el-
jövendő, boldogabb évszázadoknak egy-egy ragyogó
ecsetvonással megalkotott szimbóluma.

A forrongó XX. század tehát nemcsak a
technika, a politika és a tudományok mérhetetlen
területén lendült világmagasságra, hanem száguldó
sebességgel vitte előre a nemzeti és nemzetközi

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel
6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van
hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől
7/15 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig
urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben
gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

Az ingyenes olvasóhelyiség és köz-
könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este
10-ig. Vasár- és ünneppnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.
Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület
munkásgimnáziumának folyó havi előadásai:
November 29. 8—9-ig gazd. földrajz, 9—10-ig irodalom.

IDŐJÁRAS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárásai jelentése.
November 28.

Barométer súlyadó, délután 1:38 órakor: 760.1 mm.
Hőmérséklet: maximum 5.5 C, min. —0.6 C. Csapadék:
0.7. Felhőzet: Ci—St. 4. Szélirány és erősség: SE. 5.
Jóslat a következő 24 órára: Sok helyütt csapa-
dék. Evyhébb.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást
tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül;
0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38
6 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel
óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet:
Ci = förtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb =
esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő,
Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak
S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság,
0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 =
szélcsend, 8 = nagy vihar.

— Személyi hír. Jankovich László gróf,
somogy megyei nagybirtokos, Zalavármegye volt
főispánja mint dr. Dehmanics Lajos főispán
vendége, Nagybecskereken időzik.

Dr. Perisics Zoltán polgármester, aki
hivatalos ügyekben néhány napig Budapesten
tartózkodott, tegnap este visszaérkezett Nagy-
becskerekre.

— Új pénzügyigazgató helyettes. A m. kir.
pénzügyminiszter a nagybecskereki pénzügyigaz-
gatóság kiváló tagját Láday Kálmán pénzügyi
tanácsost a nagybecskereki pénzügyigazgatóság-
hoz pénzügyigazgató helyettesé nevezte ki.

— Esküvő. Grób Ernő a módosi takarékpénztár
könyvelője tegnap házasságra lépett
Nikolajevits István községi jegyző bájos és
szeretetreméltó leányával, Annicával.

drámairodalomokat. Minde-mek dacára sok tekintetben az új áramlat, a modern versitikus irányzat is csak a régi nyomán haladt; ez sem tévesztette el a „l'art pour l'art” munkálkodás ösztönserű elvét és sokféle differenciálódott körzetbe belevonta a színpad árnyalatosan sejtelmes világát és annak összes életjelenségeit.
A kultúra tagozódásának megfelelően perze a nyugateurópai nemzetek szegődtek legelőbb is rajongó, majd megállapodott hivatású a natura-
liztikus irodalom térfoglalásának. A francia, német, angol és olasz, sőt a középkoron keresztül állandóan és erősen stagnáló spanyol, a mult században egyszerre nemes versenyre kelték és érzésükbe és eszmevilágukba plántálták a modern dramaturgia és színpadforradalmak dogmáit.

Hová is vezetett hát a nagy vándorut az antikkor „sors tragédiáitól” a ma színpadirodal-
maig? Ama sok színpadra hurcolt problema-
drámának tömkelegében, amely napjainkig szinte külön műfajjá küzdötte fel magát az „ars drama-
tica” megszámlálhatatlan színváltozásaiban, új-
jában meghonosodott, megfelelőbb szóval élve divattá lett az ugynevezett „társadalmi tétel”
színpadra alkalmazása.

És ennek az új iránynak életképességét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy színmű-
iróink legújabb s tehetségben máris megerősödött fiatal gardája ennek a műfaj-kultiválásnak szol-
gálatába szegődött.

Az új hitvallás követői, kik kezdetben mint egy kis írócsalád sokféle szétszórt tagjai vívták az első tolibarcot elhatalmasodott ellenségük, a tradíció ellen, rövid idő alatt szépen virágzó koszoruba gyülekeztek. Más-más légkör, más-más egyéni stílus verődött itt össze s mégis valamennyi az igazság meggyőző erejével mutatja be a való művészetet.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete ma délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével rendes havi közgyűlést tartott, melyről lapunk holnapi számában közlünk részletes tudósítást.

— **Nyugalomban.** A m. kir. pénzügyminiszter Erdély Boldizsár nagybecskereki pénzügyi tanácsost saját kérelmére nyugalomba helyezte.

— **Megyebizottsági tagok választása Nagybecskereken.** A törvényhatósági bizottsági tagok választását a megyei közgyűlés Nagybecskereken december hó 1-ére tűzte ki s választási elnökül az I-ső választókerületbe dr. Anna Ernőt és a II-ik kerületbe pedig dr. Pollák Győzöt küldte ki. A polgármester a választásokra vonatkozólag most a következőket közli:

Nagybecskerek városa a megyei bizottsági tagok választása tekintetében két választókerületre van osztva, az I. választókerülethez tartoznak, illetve ezen kerületben gyakorolják választási jogaikat: a) az egész németváros-negyed, b) a Gradulica és Csontika, c) az Amerika város-negyed választó polgárai; a II-ik választókerülethez tartoznak, illetve ezen kerületben gyakorolják választási jogaikat: a) a Belváros, b) az Oppova, Budzsák város negyedek választó polgárai. Az első választókerület választ a kilépő dr. Perisics Zoltán és Reitter Oszkár megyei bizottsági tagok helyébe összesen 2 megyei bizottsági tagot; a II. választókerület pedig választ a kilépő dr. Mangold Samu, dr. Klein Mór, Steinlizer Géza megyei bizottsági tagok helyébe összesen 3 megyei bizottsági tagot. Választási helyiségeikül és pedig: Az I-ső választási kerületre nézve a melencei uton fekvő Elmer-féle, most Vitkay Antal vendéglő nagyterme; a II. kerületre nézve a volt kir. törvényszéki épület esküdtzéki terme jelöltetnek ki. A választásra csak azon polgárok jogosítvák, kik az 1910. évre érvényes bíró, az országgyűlési képviselő választásra jogosított polgároknak határozott állandó névjegyzékében mint választók felvéve vannak. A választás a fentemlített napon, vagyis f. év december hó 1-én reggeli 9 órakor veszi kezdetét és tart délutáni 4 óráig.

— **A szabad liceumból.** A kultúregyesület szabad liceumában tegnap délután Perli Mihály felső keresk. isk. tanár tartott rendkívül érdekes és tanulságos előadást a bányákról és a bányászatról. A közönség ez alkalommal is zsufolásig megtöltötte a kereskedelmi iskola tágas dísztermét s feszült érdeklődéssel hallgatta az előadót, aki élénk, sok helyütt humoros színezetű és vetített képekkel tarkított előadásában nagy szaktudással fejtegette a kérdést s különösen a szén és a nemes érc bányászatát magyarosztá beható részleteséggel, megemlékezvén a nemes érc kiváló tulajdonságairól, majd a község rendkívül nagy értékéről és ipari fontosságáról. Az érdekes és tartalmas előadásért a kultúregyesület nevében Knyaskó Lajos felső keresk. isk. igazgató mondott köszönetet az előadónak, míg a közönség elismerő tapsokkal honorálta a jeles tanár fáradozását.

— **Rákosi Jenő Nagykikindán.** Mint Nagykikindáról jelentik, Rákosi Jenő főrendházi tag a „Budapesti Hírlap” főszerkesztője szombaton az esti gyorsvonattal oda érkezett. Az illusztris író a vasuti állomásnál Jobbaházi Németh Antal ny. kir. ítélő táblai bíró, a Rákóczi-szobor bizottsága és Tellecsky Kristóf orsz. képviselő üdvözölték. A vendég tiszteletére Tellecsky Kristóf fényes ebédet adott, melyre szűkebb barátait meghívta. Este a Nemzeti Szálló nagytermében Rákosi Jenő a Rákóczi-szobor-alap javára rendezett hangversenyen nagyszabású fölolvasást tartott, amely alkalommal lelkesen ünnepelték a kitűnő író és publicistát.

— **Koszorúmegváltás.** A Torontálmegyei Takaré- és Hitelbank Herzl Sándor intézeti aligazgató elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címén lapunk útján a nagybecskereki Iskolagyermekbarát-egyletnek, a róm. kath. árvaháznak, a Chevra kadsának 20—20, összesen 60 koronát adományozott, amely összegeket rendeltetési helyükre juttattuk.

— **A husrágáság ellen.** Az Omke nagybecskereki kerülete tegnap délelőttre a Lloyd-társulat termében értekezletet tartott egybe a husrágáság ellen. Az értekezlet tegnap közbejött akadályok miatt elmaradt s azt vasárnap,

december hó 4-ikén délelőtt 11 órakor fogják csak megtartani, ugyancsak a Lloyd-társulat gyűléstermében.

— **Temetés.** Tegnap délután temették el nagy részvét mellett Herzl Sándort, a Torontálmegyei takaré- és hitelbank elhunyt aligazgatóját. A gyászszertartás délután 2 órakor volt az Aradáci utcai gyászházban s a szertartáson Steinlizer Géza vezérigazgatóval az élén megjelentek a bank igazgatósági tagjai és tisztviselő kara, az elhunyt jóbarátai, ismerősei, azonkívül nagyszámu gyászoló közönség. Dr. Klein Mór főrabbi megindító gyászbeszéde után a koszorúktól díszes koporsót a gyászkocsira tették s kivitték az izr. temetőbe, ahol a holttestet örök nyugalomra helyezték.

— **Borítal és hufogyasztási adó bérbeadás.** A nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy a nagykikindai járásban fekvő Basahid község területén fizetendő borítal- és hufogyasztási adó beszédesi joga, az 1911. évi január hó 1-ső napjától 1911. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1912. és 1913. évekre is, nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik. Az árverés a m. kir. pénzügyigazgatóság helyiségében 1910. évi december hó 7-ik napján d. e. 10 órakor lesz. A kikiáltási ár évenként a borítaladó fejében 2619 06 kor., a hufogyasztási adó fejében 439 19 kor., összesen 3058 25 korona.

— **Felolvasás az Iparoskörben.** A nagybecskereki iparoskörben tegnap délután Tóth Ferenc tartalmas fölolvasást tartott az ipari kérdésekről, amelyet a szép számmal megjelent hallgatóság élénk figyelemmel és tetszéssel hallgatott.

— **Katalin-bál.** A nagybecskereki Iparoskör szombaton este tartotta meg Katalin-bálját a Pest-kávéház helyiségeiben, melyek ez alkalommal a szorongásig megteltek nagyszámu közönséggel, kiknek sorában ott láttuk iparosaink színe-javát. A mulatság igen jól sikerült s a fiatalok hajnalig táncoltak.

— **Koleramentesen.** A Nagybecskereken koleragyanus tünetek között megbetegedett Kiss György kormányos felesége ezeltől 6 nappal gyógyult fel betegségéből s mivel azóta újabb gyanus megbetegedés nem fordult elő, a vármegye alispánja a városi orvosok és a vármegyei tiszti főorvos javaslatára Nagybecskerek városát a kolerazárlat alól feloldotta. Szerbeleméren és Románécskán a zárlatot már régebben feloldották s így most már egész Torontálvármegye mentes a kolerától. Ugyancsak ma vonták be a Béga őrzetére kirendelt katonaságot is, az iskolákban pedig szintén a mai nappal kezdték meg ismét a tanítást.

— **Élő csontváz.** Mint levelezőnk értesít bennünket; Maria-Besnyőn, az Antal hegyen hetek óta szinte felve megy el a földmivelő nép Dunkiék háza előtt, ahol 7—8 órakor este, egy csontvázszertű alak lejt végig az udvaron és igen különös mozdulatokat végez. Dunki Lacika, aki eminens tanuló, hogy megnyugtassa a kedélyeket, megmutatta, hogy ez nem is csontváz, hanem papírból kivágva egy emberi alak, foszfórral bekenve, maga alkotta, 4 rugóval ellátva, 10—15 percen át a legkülönbözőbb emberi mozgásokat végzi. Lacikának egész tárháza van ezekből a különböző találmányokból, melyeket — ugymond — mind Verne Gyula világhírű műveiből tanult, melyeket ő 5—6 szor is átolvastott kötetenként. Ebből az alkalomból aktualis az a 30 Verne Gyula kötet, mely gyönyörű 300 rajzzal diszitve a „Magyar Kereskedelmi Közlöny” hírlap- és könyvkiadóvállalatában jelenik meg és igazán meglepő olcsónak mondható, amennyiben egy ilyen diszkótésű könyv 1 korona 90 fillér. Gyermekünknek nemesebb dolgot nem adhatnánk a kezébe.

— **Elfogott ruhatolvaj.** Pap Sándor itteni foglalkozás nélküli csavargó, aki már több mint 20 évet töltött a fegyházban, a napokban Straki ruhakereskedőtől egy prêmes télikabátot, Klein Gyulánál pedig két télikendőt lopott. A lopásról feljelentést tettek a csendőrségen s a csendőrök a tolvaj elcsípték s úgy a kabátot, valamint a kendőket is megtalálták nála. A csendőrség a lopást feljelentette a bíróságnál, mely Pap ellen meg fogja indítani a büntügyi eljárást.

Művészet, irodalom.

Egy torontáli művész sikerei.

— Szentgyörgyi István. —

— november 28.

A bégaszentgyörgyi származású Szentgyörgyi István szobrászt annak idején Jankó Ágoston alispán közbenjárására a vármegye törvényhatósága segítette művészi pályáján. És ezt a támogatást nem pazarolta érdemtelenné, mert a fiatal művész ma legkiválóbb szobrászaink közé küzdötte föl magát, akiről lelkes elismeréssel szól minden kritikusa. Szentgyörgyi István most az Országos Képzőművészeti Társulat idei kiállításán szerepel ismét több kiváló művével s ebből az alkalomból közöljük itt Malonyay Dezsőnek a „Budapesti Hírlap” szombati számában megjelent kritikáját, a melyben a következőket írja Szentgyörgyiről:

Nézzük hosszasan Szentgyörgyi gyönyörű Kigyóbüvölőjét. Milyen szép női test, s mily nemes formák!... A hol szükségesnek találta, mily szerencsésen tudott eltérni a természettől, hogy szilhuettben annál művészebbet nyújtson!... A kezelés milyen életet adóan alkalmazkodik az ábrázolandó formák jellegéhez (a bal felső combon sima a mintázás, ott feszül az izom; a hasi részekben — a hol puha a húsa — bizonyos vibráció van a kezelésben, stb.). Az egész „fölrakás” frissesége mennyire megátszik s mennyivel elevebb az alak a mintázás e változatossága révén.

Ugyancsak ebben a teremben van egy köböl faragott portréja Szentgyörgyinek. Maga a nemes egyszerűség, kerülve minden kinalkozó effektus is: a főformákban a súly, a becsületes megcsinálás. Alig van részletmunka rajta s ez teszi, hogy olyan stílus, egész. A nyolcadik teremben övé a Fenyegetés, egy nyersebb, mondjuk kultúraltalanabb női test, amelyen szemléltetést maga a plasztika volt a művész főproblémája; a gyermeki törekvés, a fejlődni kezdő gyermeki formák, az ideges városi gyermek jó megfigyelése a 255. számú kis leány.

Két év előtt írtunk a fiatal művésztől, nagy jövőt jósolva neki, s halászn emlékeztetve meg a torontálmegyei művészlelkű alispánról, Jankó Ágostonról, aki a küzködő fiatalembert művészi útjára segítette; azóta a Panasz című munkájával meggyőzte a Röck Szilárd-díjat, s ismét visszatért tanulni Brüsszelbe, ahol úgy megbecsülték a belgák, hogy a saját művészeik övé sorozták őt. A Kigyóbüvölő a brüsszeli nemzetközi kiállításán a belga csoportban volt kiállítva s bronzérmel nyert száztizenkét belga képírágór sorában, tehát a tizenhat első közé jutott. A művészt azonban nem tudták elfogni; itthon van s ideháza is marad. Erkölcsei sikerben, elismerésben nem lát hiányt, művészársai is valóssággal lelkesednek érte. — csak kenyere legyen.

* **Leövey József jubileuma.** Mint Zomborból jelentik, ritka művészjubileum lesz ott a jövő hónapban. Első fölléptének ötvenedik évfordulóját fogja ünnepelni Leövey József, a kitűnő színész, aki volt valaha a budai Népszínház, a pesti Nemzeti Színház tagja is, a vidéki nagy színpadoknak pedig egyik legkedvesebb alakja. Az öreg ur, akit nálunk Nagybecskereken is mindenki ismer, jelenleg Polgár Károly színtársulatának titkároskodik és így Zomborban lesz a jubilaris este: december tizenötödikén. Leövey József Othellót fogja játszani és az estének különös érdekességet kölcsönöz, hogy Jago szerepében a jubilaris fia, Leövey Leó, a nagyváradi színház elsőrendű művésze, mint vendég fog föllépni. A színészvilágban, ahol Leövey igen kedvelt és nagy népszerűségnek örvend, erősen készülnek a jubileumra és jól megérdemelt elismerésben öhajtják a jubilarist részesíteni.

* **Előfizetési fölhívás.** Eötvös Károly Lajos Jásznagyunszolnokmegyei kir. tanfelügyelő előfizetési fölhívást bocsátott ki „Költemények” című kötetére. Négy évtized, egész élet ábrándjai, vágyai, küzdelmei, emlékezései nyerneek visszhangot a néhány száz költemény és vázlat közül kiszemelt 175 költeményben. A verskötet kilenc csoportra oszlik, egy-egy Előhanggal. E csoportok: I. Én. II. Te. III. Ők. IV. Klára. V. Kertek. VI. Utón. VII. Népdalok. VIII. Vázlatok. IX. Mindenek. A mintegy 11 ivre terjedő költeménykötetnek előfizetési ára füzve 3 korona. Diszkótésben 5 korona. A könyv december hó első

Royal-Bioskop-Színház

a napokban a „Magyar Király” szállónak külön e célra berendezett helyiségében megnyilik.

988—10.2

megnyilik.

heteben megjelenik, a Frankin-Társulat nyomdájában és a Lempel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. bizományában — és mindjárt a megjelenéskor kereszkötésben megküldetik az előfizetőknek, illetőleg a gyűjtőknek. Öt előfizetett példányra egy tiszteletpéldány jár. Az előfizetések Eötvös Károly Lajoshoz (Szolnok, Verbóczy-utca 204.) küldendők december hó 6-áig. A megrendelt példányok franco ajánlottan küldetnek szét.

*** Politikai Hetiszemle.** A Székely Sámuel kitűnő szerkesztésében megjelenő politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap legújabb számának tartalma: A törvényhozás feladatai. Irta: R. — Belföld. A politikai helyzet. Irta: sz. s. — Külföld. Az angol választások. Irta: Székely Sámuel. — Közgazdaság. Az értéktözsde. Irta: B. A. — Társadalom. Hazai a katonai brutalitásokról. Irta: Miles. — Nők a politikában. Irta: Nos. — A hétről. Tolsztoj temetése. — A népház. — A haltenyésztes felkarolása. — Eötvös Károly és fia. — Közgazdasági közlemények.

Kapható Nagybecskereken: ROSA BÉLA, FENDLER JÓZSEF fűszerkereskedésében, s más kereskedésekben

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, nov. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai nappal rákerült a sor az indennitásra, amely nélkül ma még sajnos nem lehet el kormány, mert az ellenzéki politikusok többsége nem érezt meg annyira, hogy beléssák, hogy az állambiztartás költségeit nem szabad politikai harc tárgyává tenni, mert az ő harci vágyukat az ország sanyal meg. Az indennitásra is nagy ostromágyukat vonultatnak föl s el akarják huzni a vitát, a meddig szóval és torokkal birják, ha csak az érettebb belátás időközben be nem szegeszteti az ostromágyukat, melyeket az ország ellen szegeznek.

A mai ülésen Kabos Ferenc alelnök elnököl, aki a rendes időben nyitja meg az ülést. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök több fölrítatot mutat be, köztük a gyáriparosok országos egyesületét a fehér foszfor tilalmazása dolgában.

Ezután harmadszori olvasásban megszavazzák a polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslatot s átküldik a förendiháznak.

Dobieczy Sándor a közlekedési bizottság jelentését terjeszti be.

Most következett az indennitás. Hegedüs Lóránt előadó ismerteti a javaslatot, amelyben a kormány négy hónagra kér fölhatalmazást. Megindokolja az indennitás szükségességét s kifejti, hogy a kormány kénytelen indennitást kérni, mert a jövő évi költségvetés letárgyalására nincs idő. Kéri a javaslatot elfogadásra már csak azért is, mert a

javaslat politikai vitára sem alkalmas, miután a kormány nem tekinti bizalmi kérdésnek.

Dési Zoltán a Kossuth-párt nevében kijelenti, hogy nem szavazza meg a javaslatot, miután ő és párta bizalmi kérdésnek tekinti, a kormány iránt pedig nem viseltetik bizalommal. Belekeveri ezután az indennitásba a marostordai főispán ügyét s kéri a miniszterelnököt, hogy mikor nyilatkozik már a marostordai ügyben?

Szünet után a Justh-párt szónoka Batthyány Tivadar gróf vonult föl, hosszú obstrukciós formájú beszédben fejtegetvén bizalmatlanságát a kormány iránt, amelynek alapján az indennitást nem szavazza meg.

A Justh-párt szónoka ki is beszélte az ülést.

Minisztertanács.

Budapest, nov. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap délután Khen-Héderváry gróf miniszterelnök elnökletével minisztertanács volt, amelyen folyó ügyeket intéztek el. A kiszivárgott hírek szerint a minisztertanács többek között megállapodott abban, hogy a kultuszminiszeri államtitkárságra Balogh Jenő egyetemi tanár neveztesék ki. Foglalkozott ezenkívül Erősd marostordai főispán ügyével is, amelyben a megejtett vizsgálat a főispánt teljes mértékben rehabilitálta s konstatálta a politikai üldözést.

Az indennitás vitája.

Budapest, nov. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az indennitás vitája előreláthatólag hosszabb ideig fog tartani. Eddig a következő szónokok jegyezték föl magukat szólásra: Molnár János, Herceg Sándor, Eszterházy Mór gróf, Szmracsányi György és Györfly Gyula.

Itt említjük meg, hogy a gazdapárt tegnapi ülésén foglalkozott az indennitással s abban állapodott meg, hogy az indennitást nem szavazza meg.

A nemzeti munkapárt értekezlete.

Budapest, nov. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nemzeti munkapárt Perczel Dezső elnökletével tegnap este értekezletet tartott, amelyen a kormány részéről megjelent Khen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Hieronymi Károly, Székely Ferenc és Hazai Samu miniszter. Az értekezlet főtárgya az állami számszék elnöki állásra megejtendő jelölés volt. Az értekezlet egyhangulag hozzájárult ahhoz, hogy a számszék elnöki állásra a jelölés a következőképpen ejtesék meg: Első helyen: Thuróczy Vilmos vbtt. nyug. főispán, második helyen: Bujanovics Sándor nagybirtokos, harmadik helyen: Mocsánszky József miniszteri tanácsos. Az értekezlet végén Perczel Dezső elnök fölkérte a párttagokat, hogy az indennitás vitája alkalmából teljes számmal jelenjenek meg a képviselőház ülésein.

Az állami számszék alelnökének lemondása.

Budapest, nov. 28. (A „Torontál” ered. táv.) Dárday Sándor, az állami számszék alelnöke lemondott állásáról, miután a számszék elnöki állására való jelölésnél mellőzték.

Leégett kolostor.

Budapest, nov. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Pozsonyból jelentik, a malackai kolostor tegnap kigyuladt s a tűz olyan mérveket öltött s olyan hamar terjedt, hogy minden mentési kísérlet hiábavaló volt s a kolostor földig leégett.

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 28. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (novemberre) 22.02 — — Zab (áprilisra) 16.76 — — Tengeri (májusra) 11.18 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

6056/1910. sz. A nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Keglevichháza községben megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: A körjegyzőség közsegeitől 800 kor., fizetékieskiegészítés az államtól 200 kor.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi december 12-ig adják be hivatalomhoz.

A választást Keglevichháza község-házánál folyó évi december 13-án d. e. 9 órakor fogom megtartani.

Nagyszentmiklós, 1910. évi nov. 18.

979-3.3

Hadfy, főszolgabíró.

1142/1910. sz. Szerbaradac község előjáróságától.

Arlejtési hirdetés.

Szerbaradac község képviselőtestülete a község tulajdonát képező szivattyutelephoz szükséges kémény felállítását határozta el.

Az ezzel kapcsolatos munka biztosítása céljából folyó évi december 3-án d. e. 10 órára a község-háza tanácstermében tartandó nyílt versenytárgyalás hirdetik.

A kémény 20 méter magasságban, 650 mm. átmérőjű belvilággal, 5 mm. vastagságú bádogból körülbelül 18 q súlyban méterenként állítandó fel, illetve készítenendő el.

Arverelhet minden hazai iparos, ki az arlejtés alkalmával köteles leszen a mintegy 1800 kor. munkadíj után 5% bánatpénzt, vagy megfelelő értékű papírt a község pénztárába lefizetni.

A község fentartja magának azt a jogot, hogy melyik vállalkozónak fogja a munkát kiadni.

Szerbaradacz, 1910. évi november 28.

981-3.3

Az előjáróság.

Meghívó.

A „Szerbíttebei Legelőbirtokosok Bankja r.-t.” Szerbítteben 1910. évi december hó 8-án d. e. 8 órakor saját helyiségeiben

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagok ez uton is meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Raity Jóna halálával megüresedett igazgató-elnöki állásnak választás utján leendő betöltése.

Szerbítteben, 1910. évi nov. hó 24.

992-1.1

Az igazgatóság.

SZALLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota. (Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA : SZALLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota (Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközlünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482x200.130

ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

799/1910. tkvi sz.

991-1.1

Utóajánlati árverési hirdetmény.

Özv. Paity Dragomirné sz. Bogdanov Zsófia botosi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 300 kor tökekövetelés és járulékai kielégítése végett az 1881: LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 156. §., valamint az 1908. évi XLI. t.-c. 27. §-a értelmében a pancsovai kir. törvényszék s a perlaszi kir. jár. bir., mint tkvi hatóság területén levő s a botosi 2739. sz. tkvi lapon felvett: 102. hrsz. 784 □-öl szőlőre 396 kor., 201. hrsz. 218 □-öl kert 74 kor. 80 fill., 2 d. 84. hrsz. 2 h. I. o. szántó 691 kor. 90 fill., 1 d. 205. hrsz. 2 h. I. o. szántó 691 kor. 90 fill., 4 d. 38 hrsz. 2 h. 800 □-öl I. oszt. kaszáló 1048 kor. 30 fill., mint az utóajánlattevő által megajánlott s ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltek.

Megjegyeztetik, hogy az árverés a fenti ingatlanokra C. 3. sorsz. a. özv. Raics Dragomirné sz. Bogdanov Zsófia botosi lakos javára bekebelezett évi 300 korona életfogytiglani járulékból álló szolgalmi jogot nem érinti.

Ezen árverés megtartására határnapul 1910. évi december 9-ik napján d. e. 9 órája Bótos községhezához kitűzetik.

Árverési feltételek:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a kikiáltási áron alul eladatni nem fog, hanem amennyiben annál magasabb ígért tétetik, az ingatlan az utóajánlattevő által megvettnék fog kijelenteni.

2. Az utóajánlat akkor is kötelező, ha az utóajánlattevő az árverésnél meg nem jelent.

3. Az újabb árverés költségeit a vevő az ígért vételáron felül köteles fizetni.

4. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át

készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-ső napján kelt 3333. sz. I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.
Perlasz, 1910. évi október 4.

Bodnár, kir. albiró.

361106/1910. sz.

M. kir. államvasutak.

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzlet-szabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban, délelőtt 9 órakor a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett, nyilvánosan eladatni:

Budapest ny. pályaudvar állomáson f. évi	dec. 7.
Pozsonyi állomáson	dec. 28.
Budapest dunaparti teherudvaron	dec. 13.
Györi állomáson	dec. 22.
Szabadkai állomáson	dec. 13.
Ujvidéki állomáson	dec. 14.
Pápai állomáson	dec. 23.
Kassai állomáson	dec. 13.
Losonci állomáson	dec. 21.
Miskolcz-gömöri pályaudvaron	dec. 20.
Eszéki állomáson	dec. 16.
Szegedi állomáson	dec. 21.
Temesvár-Józsefváros	dec. 22.
Debreceni állomáson	dec. 13.
Szatmárnémeti állomáson	dec. 14.
Kolozsvári állomáson	dec. 22.
Nagyvárad állomáson	dec. 21.
Aradi állomáson	dec. 12.
Békéscsabai állomáson	dec. 13.
Pécsi állomáson	dec. 22.
Zágrabi állomáson	dec. 16.
Fiumei állomáson	dec. 16.
Sátoraljujhelyi állomáson	dec. 14.
Szolnoki állomáson	dec. 28.
Nagyszébeni állomáson	dec. 13.
Brassói állomáson	dec. 20.

Budapest, 1910. évi november hó.

1592-X 1

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Nyulketrecek

ujak és használtak, telettésre alkalmasak,

olcsón kaphatók

Rákóczi-utca 7. (Mária Terézia-utca sarok)!

966-8.8

4787. sz. 1910

Bánlaci járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye bánlaci járásához tartozó Zichyfalva községben rendszerezített II-od segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §. illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előirt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hivatalomhoz f. évi december hó 10-ig annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Az állás javadalmazása 1000 korona évi fizetés, havi utólagos részletekben.

Bánlak, 1910. november hó 23-án.

Dr. Ürményi,

főszolgabíró.

995-22

Minden lótulajdonos
eszkis az általános használatban lévő, minden tekintetben bevált védjeggyel ellátott eredeti-H-sarkot használja.
Állandóan éles! Csatlakozás kizárva! Sikos uton az egyedüli célszerű!
Kovácsoknál és washerekedőknél állandóan raktáron.
Figyelmeztetés: Csakis az eredeti-H-sarkok készülnek speciális acélból; óvakodjunk utazásokról, melyek események értéki anyagból készülnek s engedélyre használhatatlanok. Bevásárlásuknál ügyeljünk a fenti védjegyre, mely minden egyes eredeti-H-sarkon látható.

30-1000

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

NAGYBECSEKEREK.

Torontáli strapa cipők
frt 3.75

Téli cipők
Torontáli cipők

Téli ingek

Téli nadrágok

Téli kasztyúk

Téli harisnyák

Sétabotok

Kézimunka kiállítás

Benó Testvérek ezelőtt **A. F. Kokits**
divat-, rövid- és cipőáruháza

Telefon 201. Alapított 1870.

641-900.85